

Mấy vấn đề lý luận và thực tiễn trong bảo đảm an ninh tư tưởng ở Việt Nam hiện nay

TS. NGUYỄN ĐỨC HẠNH

Học viện Báo chí và Tuyên truyền; Email: hanhnguyenajc@gmail.com

Nhận ngày 3 tháng 11 năm 2024; chấp nhận đăng tháng 12 năm 2024.

Tóm tắt: An ninh tư tưởng nằm trong tổng thể và là nền tảng của an ninh quốc gia. Đối với Việt Nam, an ninh tư tưởng là việc bảo vệ và củng cố hệ tư tưởng xã hội chủ nghĩa, chống lại những luận điệu xuyên tạc và thông tin xấu độc nhằm phá hoại sự lãnh đạo của Đảng và chia rẽ khối đại đoàn kết dân tộc. Sự ổn định về tư tưởng giúp Đảng và Nhà nước dễ dàng định hướng chiến lược phát triển và đạt được sự đồng thuận xã hội về các chính sách. Từ đó, các kế hoạch xây dựng, phát triển quốc gia được triển khai và thực hiện hiệu quả. Bài viết phân tích một số vấn đề lý luận và thực tiễn về an ninh tư tưởng ở Việt Nam trong bối cảnh hiện nay, đưa ra một số khuyến nghị nhằm bảo đảm an ninh tư tưởng, phục vụ quá trình xây dựng và phát triển đất nước dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam.

Từ khóa: an ninh tư tưởng; thống nhất tư tưởng; ổn định tư tưởng; bảo vệ nền tảng tư tưởng.

Abstract: Ideological security is an integral part and foundation of national security. For Vietnam, ensuring ideological security involves safeguarding and strengthening the socialist ideology, countering distorted narratives, and combating harmful information aimed at undermining the Party's leadership and dividing national unity. Stability in ideology facilitates the Party and State in formulating strategic development directions and achieving societal consensus on policies. This enables the effective implementation of national construction and development plans. The article analyzes theoretical and practical issues of ideological security in Vietnam in the current context and proposes recommendations to ensure ideological security, serving the process of national development under the leadership of the Communist Party of Vietnam.

Keywords: Ideological security; ideological unity; ideological stability; safeguarding ideological foundations.

1. An ninh tư tưởng là một bộ phận cấu thành, là nền tảng quan trọng trong hệ thống an ninh quốc gia, đóng vai trò bảo vệ tư tưởng chính trị, giá trị văn hóa và định hướng lý tưởng của toàn xã hội, tập trung vào bảo vệ sự ổn định và đồng thuận về mặt tư tưởng, ý thức hệ. Khi an ninh tư tưởng được đảm bảo, nó củng cố sức mạnh nội tại của đất nước, làm nền tảng cho an ninh quốc gia, góp phần bảo vệ chủ quyền, toàn vẹn lãnh thổ và ổn định chính trị.

An ninh tư tưởng là trạng thái đảm bảo sự ổn định, đồng thuận về mặt tư tưởng, ý thức chính trị trong xã hội, hướng đến mục tiêu phát triển và bảo vệ bản sắc văn hóa, lý tưởng và chế độ chính trị của quốc gia. Đảng Cộng sản Việt Nam coi công tác tư

tưởng là hoạt động quan trọng hàng đầu nhằm phát triển hệ tư tưởng, xây dựng và phát triển Cương lĩnh, đường lối, chính sách trong từng giai đoạn cách mạng, xây dựng niềm tin, tạo nên sự thống nhất trong Đảng và sự ủng hộ của xã hội.

Đối với Việt Nam, an ninh tư tưởng là việc bảo vệ và củng cố hệ tư tưởng xã hội chủ nghĩa, chống lại những luận điệu xuyên tạc và thông tin xấu độc nhằm phá hoại sự lãnh đạo của Đảng và chia rẽ khối đại đoàn kết dân tộc. Vấn đề an ninh tư tưởng đòi hỏi sự đồng bộ và đồng thuận trong toàn xã hội về mục tiêu phát triển đất nước, tin tưởng vào Đảng và Nhà nước. Đảng Cộng sản Việt Nam khẳng định: "Đảng Cộng sản Việt Nam lấy chủ nghĩa Mác - Lênin và tư

tưởng Hồ Chí Minh làm nền tảng tư tưởng, kim chỉ nam cho hành động⁽¹⁾. Nghị quyết số 35 - NQ/TW, ngày 22/10/2018 của Bộ Chính trị về **Tăng cường bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trong tình hình mới**⁽²⁾ khẳng định: **“Bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trên cơ sở quán triệt sâu sắc, vận dụng đúng đắn, sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh vào thực tiễn Việt Nam trong thời đại ngày nay, trước hết là trong xây dựng đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước và thể chế, nguyên tắc tổ chức hoạt động của toàn hệ thống chính trị**⁽³⁾. Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng một lần nữa nhấn mạnh: **“Kiên định và vận dụng, phát triển sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh; kiên định mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội**⁽⁴⁾. Nghị quyết cũng yêu cầu phải: **“Tăng cường bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, kiên quyết và thường xuyên đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch, cơ hội chính trị**⁽⁵⁾. Như vậy, với tư cách là lực lượng chính trị duy nhất lãnh đạo xã hội ở Việt Nam, Đảng Cộng sản Việt Nam đã công khai tuyên bố với thế giới về ý chí thống nhất tư tưởng của toàn Đảng, qua đó khẳng định vai trò lãnh đạo mang tính hiến định của Đảng, khẳng định cương lĩnh, đường lối phát triển của đất nước dưới sự lãnh đạo của Đảng. Điều này cũng phản ánh ý chí, nguyện vọng của nhân dân, gắn liền với tiến trình lịch sử dân tộc, phù hợp với điều kiện thực tiễn Việt Nam.

Trong điều kiện Đảng Cộng sản Việt Nam là lực lượng duy nhất nắm quyền lãnh đạo hệ thống chính trị, nhà nước và xã hội thì bảo đảm an ninh tư tưởng là nền tảng cho an ninh chính trị, góp phần giữ vững chủ quyền quốc gia và ổn định xã hội. Sự đoàn kết tư tưởng và lòng trung thành với Đảng là yếu tố cốt lõi để phòng chống các mưu đồ phá hoại từ bên ngoài. An ninh tư tưởng là yếu tố cốt lõi giúp bảo vệ chủ quyền dân tộc, an toàn dân tộc và an ninh quốc gia. Nếu nền an ninh tư tưởng bị xáo trộn, đất nước dễ đối mặt với sự suy yếu về chính trị và xã hội, làm gia tăng nguy cơ bất ổn và tạo điều kiện cho các thế lực thù địch lợi dụng.

Một xã hội mà các thành viên có sự đồng thuận cao về mặt tư tưởng sẽ giúp giảm nguy cơ rối loạn chính trị, xung đột và tạo nền tảng cho sự phát triển

bền vững. An ninh tư tưởng là vấn đề quan trọng trong quá trình xây dựng và phát triển xã hội, bảo vệ độc lập, chủ quyền tư tưởng và sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam. Đảm bảo an ninh tư tưởng trước hết nhằm ổn định về tư tưởng trong toàn xã hội, giúp Đảng và Nhà nước dễ dàng định hướng chiến lược phát triển và đạt được sự đồng thuận xã hội về các chính sách. Từ đó, các kế hoạch xây dựng, phát triển quốc gia được triển khai và thực hiện hiệu quả.

Đảm bảo an ninh tư tưởng sẽ tạo nền tảng cho sự ổn định xã hội, giúp xây dựng niềm tin vững chắc vào định hướng phát triển của đất nước, hạn chế nguy cơ xung đột tư tưởng, hoài nghi hoặc bạo loạn, đảm bảo sự đồng thuận về chính trị, củng cố khối đại đoàn kết toàn dân tộc. Nó cũng là yếu tố đảm bảo để mọi người dân hiểu rõ và đồng thuận với mục tiêu phát triển đất nước theo con đường xã hội chủ nghĩa dưới sự lãnh đạo của Đảng. Một xã hội ổn định về tư tưởng sẽ có nền tảng bền vững để phát triển. Đồng thời bảo vệ tư tưởng cũng tạo điều kiện để giúp giữ gìn các giá trị văn hóa, phong tục tập quán, giữ vững bản sắc và lối sống truyền thống của dân tộc Việt Nam, chống lại các xu hướng ngoại lai, những ảnh hưởng và tác động tiêu cực từ bên ngoài.

2. Cuộc đấu tranh tư tưởng trong thời đại toàn cầu hóa và bùng nổ thông tin mang những đặc điểm mới, ảnh hưởng sâu rộng đến các quốc gia, trong đó có Việt Nam. Với sự lan rộng của Internet, mạng xã hội trở thành không gian đấu tranh tư tưởng mới, nơi các luồng thông tin đối lập có thể tiếp cận và ảnh hưởng sâu rộng đến người dân, đặc biệt là thế hệ trẻ. Mọi người có thể dễ dàng tiếp cận và chia sẻ thông tin, tạo ra sức mạnh truyền thông lớn, khiến cuộc đấu tranh tư tưởng trở nên phức tạp và khó kiểm soát hơn.

Toàn cầu hóa và công nghệ thông tin đang diễn ra tác động mạnh mẽ vào bối cảnh chung trên toàn thế giới. Toàn cầu hóa giúp việc tiếp cận thông tin từ các vùng lãnh thổ khác nhau trở nên dễ dàng hơn, đặc biệt qua các nền tảng mạng xã hội như Facebook, YouTube, Twitter. Các công nghệ tiên tiến như trí tuệ nhân tạo (AI), học máy (machine learning), và các công cụ phân tích dữ liệu lớn (big data) đang được sử dụng ngày càng nhiều trong cuộc đấu tranh tư tưởng. Các lực lượng phản động, các thế lực thù địch có thể dùng công nghệ để phát hiện các xu hướng dư luận, định hình và kiểm soát thông tin theo ý đồ của chúng.

Đồng thời, các quốc gia cũng sử dụng công nghệ để giám sát, ngăn chặn các hoạt động truyền bá tư tưởng đi ngược lại lợi ích của mình.

Trong bối cảnh Việt Nam hội nhập sâu rộng vào nền kinh tế toàn cầu, những cơ hội và thách thức đối với an ninh tư tưởng ngày càng trở nên phức tạp và đa dạng hơn. Hội nhập quốc tế mang lại nhiều lợi ích như mở rộng giao lưu văn hóa, tiếp cận tri thức mới và thu hút đầu tư, nhưng đồng thời cũng gia tăng các nguy cơ xâm nhập của các luồng tư tưởng, văn hóa trái ngược với định hướng, giá trị truyền thống của Việt Nam.

Sự phát triển mạnh mẽ và nhanh chóng của mạng xã hội là một thực tế. Các nền tảng mạng xã hội toàn cầu bên cạnh việc tạo ra không gian giao lưu rộng rãi, nguồn thông tin khổng lồ được lưu chuyển, thúc đẩy tiến bộ thì cũng là điều kiện cho các nguồn tin xấu, sai lệch dễ lan truyền. Sự phổ biến của các mạng xã hội quốc tế giúp các thông tin xấu, sai lệch dễ dàng tiếp cận, tác động đến tâm lý và niềm tin của người dân Việt Nam. Tin giả, tin xuyên tạc và các chiến dịch tuyên truyền có thể gây ra những xáo trộn về mặt tư tưởng, tạo nên sự bất mãn hoặc hoài nghi đối với các chính sách của Đảng và Nhà nước.

Trong bối cảnh thông tin đa chiều, người dân tiếp cận nhiều luồng ý kiến khác nhau. Điều này tạo ra cả thuận lợi lẫn thách thức cho công tác tư tưởng khi thông tin xấu độc, sai lệch có thể dễ dàng lẫn lộn với thông tin chính thống, gây khó khăn trong việc xác thực và kiểm soát thông tin. Một số thế lực thù địch, các tổ chức quốc tế có động cơ chính trị đã và đang sử dụng cuộc đấu tranh tư tưởng để gây ảnh hưởng đến tình hình chính trị và xã hội của nhiều quốc gia, trong đó có Việt Nam. Những tổ chức này thường lợi dụng các vấn đề nóng trong nước để xuyên tạc, kích động nhằm chia rẽ khối đoàn kết toàn dân, gây mất ổn định. Chúng gia tăng các luồng thông tin xấu độc, sai lệch trên không gian mạng: Internet và mạng xã hội trở thành nơi phát tán nhanh chóng các tư tưởng không lành mạnh, sai lệch, có thể ảnh hưởng đến tư tưởng và nhận thức của nhiều người, đặc biệt là giới trẻ. Bên cạnh đó là sự xâm nhập của các tư tưởng ngoại lai trái với văn hóa Việt Nam. Việc tiếp xúc với đa dạng nền văn hóa, tư tưởng toàn cầu làm gia tăng các xu hướng sống và giá trị mới, trong đó có những yếu tố không phù hợp với bản sắc văn hóa Việt Nam.

Thông tin dễ dàng truyền tải qua biên giới khiến việc tiếp cận các hệ tư tưởng và phong cách sống đa dạng trở nên phổ biến. Hội nhập quốc tế kéo theo sự du nhập của các luồng tư tưởng và phong cách sống khác nhau. Xuất hiện nguy cơ về sự dao động tư tưởng trong xã hội. Điều này tạo ra thách thức trong việc giữ gìn bản sắc văn hóa và truyền thống của dân tộc, dễ tạo ra sự phân hóa và xung đột về tư tưởng. Các hệ tư tưởng, phong cách sống từ các nước khác có thể ảnh hưởng đến lối sống, tư tưởng, tình cảm của người Việt, điều này có thể gây ra những tác động đa chiều đến quan điểm và niềm tin của người dân, đặc biệt là thế hệ trẻ. Trong quá trình mở cửa kinh tế và hội nhập quốc tế, một bộ phận nhân dân có thể có những nhận thức sai lệch, dễ bị dao động trước các quan điểm đối lập, gây nguy cơ chia rẽ trong cộng đồng.

Sự phát triển của các nền tảng mạng xã hội khiến công chúng ngày càng có tư duy phản biện, không dễ dàng tin vào thông tin từ các nguồn đơn lẻ. Đặc biệt, thế hệ trẻ thường tìm kiếm thông tin từ nhiều nguồn, có nhu cầu đối thoại và tự do bày tỏ ý kiến của mình, tạo ra sức ép cho việc thay đổi cách thức tiếp cận và giải quyết các vấn đề tư tưởng.

Sự xung đột tư tưởng giữa các khu vực, các nước đang diễn ra phức tạp. Trong đó bao hàm sự cạnh tranh về quyền lực và tầm ảnh hưởng giữa các cường quốc trên thế giới, đặc biệt là giữa các hệ tư tưởng như xã hội chủ nghĩa và tư bản chủ nghĩa. Sự cạnh tranh giữa các cường quốc dẫn đến việc xuất hiện các cuộc "chiến tranh thông tin" nhằm tranh giành ảnh hưởng tư tưởng. Việt Nam cũng không nằm ngoài tầm ảnh hưởng của cuộc xung đột này, đặc biệt khi một số quốc gia sử dụng truyền thông để lan truyền hệ tư tưởng đối lập với xã hội chủ nghĩa.

Ở trong nước hiện nay cũng đang diễn ra một quá trình phát triển kinh tế và xã hội rộng khắp. Việt Nam đã có những bước phát triển đáng kể về kinh tế, khiến đời sống vật chất của người dân dần cải thiện. Tuy nhiên, điều này cũng dẫn đến những thay đổi về nhu cầu tinh thần, đòi hỏi sự tự do biểu đạt, quyền tiếp cận thông tin và thể hiện quan điểm cá nhân. Mọi mặt đời sống vật chất và tinh thần của người dân được cải thiện, nhu cầu về tự do tư tưởng, biểu đạt cá nhân tăng lên, dễ dẫn đến những diễn biến phức tạp trong tư tưởng, đặc biệt là với tầng lớp thanh niên.

Bên cạnh đó là tác động của sự phân hóa giàu nghèo trong các tầng lớp xã hội dễ tạo ra tâm lý bất mãn, hoài nghi và có thể ảnh hưởng đến niềm tin vào chính sách và định hướng phát triển của Đảng. Đi cùng quá trình này là những biến động văn hóa và xã hội, trong đó sự thay đổi các giá trị văn hóa, chuẩn mực xã hội do hội nhập quốc tế cũng tạo nên những vấn đề mới trong công tác bảo vệ an ninh tư tưởng. Khi có sự bất bình đẳng xã hội, dễ xảy ra những mâu thuẫn, mất niềm tin hoặc thậm chí là tư tưởng cực đoan trong một bộ phận dân cư. Việc chưa giải quyết triệt để các vấn đề xã hội này có thể gây ra sự xáo trộn trong lòng tin của nhân dân. Đại hội XIII của Đảng đã chỉ rõ: □Bốn nguy cơ mà Đảng ta đã chỉ ra còn tồn tại, có mặt còn gay gắt hơn□ Tham nhũng, lãng phí, quan liêu, suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, □tự diễn biến□ □tự chuyển hóa□ trong nội bộ cũng như những mâu thuẫn xã hội diễn biến phức tạp. Các thế lực thù địch tiếp tục tăng cường chống phá Đảng, Nhà nước và đất nước ta⁽⁶⁾.

Dự báo tình hình an ninh tư tưởng ở Việt Nam trong những năm tới cho thấy, bối cảnh an ninh tư tưởng sẽ tiếp tục chịu nhiều ảnh hưởng từ cả tình hình quốc tế lẫn trong nước. Một số yếu tố chính dự kiến sẽ tác động mạnh mẽ đến an ninh tư tưởng bao gồm sự thay đổi chính trị toàn cầu, ảnh hưởng của mạng xã hội và công nghệ số, xu hướng phát triển kinh tế và xã hội, cũng như sự biến đổi trong các giá trị văn hóa và tư tưởng của người dân.

Trong bối cảnh các mâu thuẫn quốc tế gia tăng, đặc biệt là cạnh tranh giữa các cường quốc như Hoa Kỳ, Trung Quốc và các quốc gia lớn khác, Việt Nam cũng sẽ đối mặt với những thách thức an ninh tư tưởng. Các thế lực bên ngoài có thể sẽ gia tăng tác động đến tư tưởng của một bộ phận dân chúng thông qua những quan điểm đối lập nhằm làm suy yếu niềm tin vào đường lối lãnh đạo của Đảng.

Sự phát triển toàn cầu hóa kéo theo các trào lưu tư tưởng khác nhau như chủ nghĩa tự do, tư tưởng đa nguyên và các phong trào xã hội khác. Điều này tạo ra sự phong phú nhưng cũng làm tăng khả năng xâm nhập của các quan điểm có thể đối lập hoặc không phù hợp với đường lối của Việt Nam. Với tốc độ phát triển nhanh chóng của các nền tảng mạng xã hội và công nghệ thông tin, sự lan tỏa của thông tin có thể diễn ra ở phạm vi rộng và nhanh chóng. Mặt tích cực

ở đây là phương tiện để Việt Nam truyền tải các giá trị tích cực và định hướng tư tưởng, nhưng ngược lại cũng là kênh mà các lực lượng thù địch có thể lợi dụng để lan truyền các quan điểm sai lệch, xuyên tạc. Những năm tới, vấn đề về tin giả và các hoạt động tấn công mạng có thể gia tăng. Các thế lực thù địch có thể sử dụng chiến tranh thông tin để tạo dư luận tiêu cực, làm suy giảm niềm tin vào hệ thống chính trị và xã hội. Việc đảm bảo an ninh mạng và kiểm soát thông tin sai lệch sẽ là yêu cầu cấp thiết nhằm bảo vệ an ninh tư tưởng quốc gia.

Trong bối cảnh phát triển kinh tế thị trường, các tư tưởng về chủ nghĩa cá nhân, chủ nghĩa tiêu dùng có thể sẽ ngày càng phổ biến. Các giá trị này nếu không được kiểm soát hợp lý có thể làm giảm tinh thần đoàn kết, cống hiến và trách nhiệm xã hội của một bộ phận người dân, đặc biệt là giới trẻ. Quá trình công nghiệp hóa, đô thị hóa và phát triển kinh tế có thể kéo theo những bất bình đẳng trong xã hội, gây ra những bất mãn, mất niềm tin vào sự công bằng. Điều này có thể làm suy yếu niềm tin vào hệ thống, gây tác động tiêu cực tới an ninh tư tưởng. Quá trình hội nhập quốc tế mở ra nhiều cơ hội tiếp cận các nền văn hóa mới, nhưng cũng có thể làm mai một các giá trị truyền thống. Việc duy trì và phát huy văn hóa dân tộc, đồng thời cân bằng với các giá trị văn hóa mới sẽ là một thách thức quan trọng trong thời gian tới. Khi các giá trị truyền thống bị phai nhạt, một bộ phận giới trẻ có thể dễ dàng bị thu hút bởi các lối sống thực dụng, thậm chí là lệch lạc, dẫn đến tình trạng thiếu niềm tin vào hệ tư tưởng quốc gia. Trong giai đoạn tới, sự phát triển của giáo dục và quá trình biến đổi nhận thức xã hội sẽ diễn ra ngày càng mạnh mẽ và phức tạp. Nếu hệ thống giáo dục không phù hợp hoặc thiếu sự đổi mới, điều này có thể khiến một bộ phận giới trẻ thiếu niềm tin và sự hiểu biết đúng đắn về tư tưởng xã hội chủ nghĩa.

3. Bảo đảm an ninh tư tưởng là một phần quan trọng trong việc giữ vững ổn định chính trị, củng cố lòng tin của nhân dân vào sự lãnh đạo của Đảng và Nhà nước. Trong bối cảnh hội nhập quốc tế sâu rộng và sự phát triển mạnh mẽ của công nghệ thông tin, bảo đảm an ninh tư tưởng ở Việt Nam hiện nay cần tập trung vào một số nội dung chính sau:

- Bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng và chính sách, pháp luật của Nhà nước. Đây là nội dung cốt

lỗi, nhằm giữ vững hệ tư tưởng chính trị, tránh sự xâm nhập của các tư tưởng đối lập và sai lệch. Hệ tư tưởng Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh là nền tảng tư tưởng của Đảng, vì vậy việc bảo vệ, củng cố và phát triển các giá trị này là ưu tiên hàng đầu.

- Giữ vững niềm tin của nhân dân vào Đảng và Nhà nước. Một yếu tố quan trọng của an ninh tư tưởng là tạo sự tin tưởng trong lòng nhân dân vào con đường và chính sách của Đảng, Nhà nước. Bảo đảm an ninh tư tưởng đồng nghĩa với việc duy trì sự đồng thuận xã hội, tạo nền tảng vững chắc cho sự phát triển của đất nước.

- Định hướng văn hóa và bảo vệ bản sắc dân tộc. Bảo đảm an ninh tư tưởng còn bao gồm việc bảo vệ và phát huy các giá trị văn hóa, truyền thống, bản sắc dân tộc. Trong bối cảnh toàn cầu hóa, Việt Nam cần giữ vững các giá trị văn hóa cốt lõi để tránh bị hòa tan bởi các luồng văn hóa ngoại lai không phù hợp.

- Phòng ngừa, đấu tranh ngăn chặn các thông tin sai lệch, xuyên tạc. Trước sự gia tăng của các thông tin xấu độc trên mạng xã hội, việc bảo vệ an ninh tư tưởng đòi hỏi phải kịp thời ngăn chặn, xử lý và phản bác những thông tin sai lệch, nhằm bảo vệ lòng tin của nhân dân và giữ vững sự ổn định trong xã hội.

- Trong đảm bảo an ninh tư tưởng, vai trò của các tầng lớp nhân dân rất quan trọng. Chính nhân dân là người tiếp nhận và lan tỏa các giá trị tư tưởng của đất nước, đồng thời là lực lượng đầu tiên bị ảnh hưởng và tác động từ các luồng thông tin, đặc biệt là những thông tin xấu độc trên mạng xã hội. Để nhân dân có thể tham gia một cách tích cực và hiệu quả vào công tác bảo đảm an ninh tư tưởng, cần có biện pháp thích hợp để không ngừng nâng cao nhận thức và kỹ năng cho người dân về an ninh tư tưởng. Tăng cường tổ chức các buổi tập huấn, chương trình truyền thông về cách nhận diện và đối phó với các luồng thông tin xấu độc, đặc biệt là trên mạng xã hội. Các trường học, tổ chức đoàn thể và cơ quan truyền thông nên đóng vai trò tích cực trong việc trang bị kiến thức cho người dân. Xây dựng các chương trình giáo dục công dân số. Các khóa học, chương trình đào tạo về công dân số, an ninh mạng và kỹ năng kiểm chứng thông tin sẽ giúp người dân có khả năng tự bảo vệ mình trước các thông tin sai lệch, từ đó góp phần tạo nên một không gian mạng an toàn và lành mạnh.

Đồng thời nêu cao vai trò của các tổ chức chính

trị - xã hội như Đoàn Thanh niên, Hội Phụ nữ, Hội Nông dân... thúc đẩy các phong trào tuyên truyền, vận động nhân dân tích cực tham gia vào công tác bảo vệ an ninh tư tưởng. Đây là lực lượng gần gũi với nhân dân nhất, có thể phát động các chiến dịch tuyên truyền sâu rộng, xây dựng ý thức và nhận thức cho mọi tầng lớp. Tạo điều kiện để người dân có thể dễ dàng phản ánh, báo cáo các luồng thông tin sai lệch qua các đường dây nóng hoặc ứng dụng trực tuyến. Điều này không chỉ giúp phát hiện kịp thời các thông tin gây ảnh hưởng tiêu cực mà còn tạo cơ hội để người dân tham gia tích cực vào công tác đảm bảo an ninh tư tưởng. Các cơ quan truyền thông, báo chí cần cung cấp thông tin minh bạch, chính xác và kịp thời, tránh tình trạng thông tin không đầy đủ, dẫn đến sự hoang mang trong dư luận. Đặc biệt, các kênh truyền thông chính thống cần phải phản hồi nhanh chóng, kịp thời để tránh bị các thông tin xấu độc lợi dụng. Khuyến khích các cá nhân, tổ chức tích cực lan tỏa thông tin tích cực thông qua các phong trào, chiến dịch cộng đồng, các cá nhân và tổ chức để chia sẻ các câu chuyện, thông tin tích cực về cuộc sống và con người Việt Nam, từ đó góp phần tạo nên một không gian tư tưởng lành mạnh, tích cực, lan tỏa những giá trị tốt đẹp trong xã hội.

4. Địa hạt tư tưởng bao gồm việc bảo vệ và lan tỏa các giá trị cốt lõi của quốc gia, đồng thời giữ vững nền tảng tư tưởng của Đảng và chính sách, pháp luật của Nhà nước. Trong bối cảnh hội nhập quốc tế sâu rộng, việc bảo đảm an ninh tư tưởng trở nên đặc biệt quan trọng đối với Việt Nam. Tuy nhiên, hiện nay, Việt Nam đang phải đối mặt với những thách thức ngày càng tăng từ bối cảnh phức tạp nhiều mặt của tình hình thế giới và trong nước. Trong số đó, nguy cơ tiềm ẩn lớn nhất là sự phát triển nhanh chóng của các phương tiện truyền thông xã hội và không gian mạng, nơi các thế lực thù địch liên tục lợi dụng để phát tán những thông tin xấu độc, kích động và chia rẽ xã hội.

Trong bối cảnh mới, an ninh tư tưởng tại Việt Nam sẽ tiếp tục đối mặt với những tác động đa chiều từ trong và ngoài nước. Dự kiến, các thách thức sẽ tăng lên khi quá trình hội nhập quốc tế sâu rộng hơn và khi các luồng thông tin, giá trị tư tưởng khác biệt tràn vào. Cùng với quá trình phát triển chung trên mọi lĩnh vực, nhu cầu tư duy phản biện của con

người cũng được nâng cao. Tuy nhiên, tư duy phản biện cũng có thể làm tăng các quan điểm khác biệt nếu không được định hướng đúng đắn. Tư duy phản biện cần được phát triển, đồng thời khuyến khích tư duy phản biện có trách nhiệm để giúp người dân, đặc biệt là thanh niên, có khả năng nhận biết và đối diện với thông tin sai lệch. Đối với giới trẻ, cần khuyến khích việc tiếp cận và phản biện thông tin, nhưng đồng thời phải có khả năng phân biệt thông tin chính xác, tránh bị lôi kéo vào các phong trào mang tính kích động, sai lệch. Khả năng tư duy phản biện giúp giới trẻ phân tích và đánh giá thông tin tốt hơn. Tuy nhiên, cần định hướng phản biện trên tinh thần xây dựng, tránh bị lợi dụng vào các mục đích xấu.

Trong bối cảnh toàn cầu hóa và sự bùng nổ của thông tin, an ninh tư tưởng đóng vai trò đặc biệt quan trọng trong việc bảo vệ nền tảng chính trị và ổn định xã hội. Việc bảo đảm an ninh tư tưởng trong bối cảnh hiện nay là nhiệm vụ quan trọng và phức tạp, đòi hỏi sự phối hợp chặt chẽ giữa nhiều lực lượng trong xã hội. Để đạt được hiệu quả cao nhất, các lực lượng như công an, quân đội, báo chí - truyền thông, các đoàn thể nhân dân cần nâng cao năng lực chuyên môn, cải thiện cơ chế phối hợp, đầu tư vào công nghệ hiện đại và phát huy vai trò tích cực của các đoàn thể nhân dân. Khi các lực lượng hoạt động đồng bộ, nhịp nhàng, công tác bảo đảm an ninh tư tưởng sẽ được củng cố, góp phần giữ vững ổn định chính trị, tạo điều kiện thuận lợi cho sự phát triển bền vững của đất nước.

Các lực lượng như công an, quân đội, tuyên giáo, văn hóa, báo chí - truyền thông và các đoàn thể nhân dân đều có chức năng, nhiệm vụ đặc thù nhưng cùng hướng đến mục tiêu bảo đảm an ninh tư tưởng, giữ vững ổn định quốc gia. Sự phối hợp giữa các lực lượng này không chỉ giúp nâng cao hiệu quả trong công tác đấu tranh, ngăn chặn thông tin sai lệch, mà còn tạo ra một môi trường tư tưởng lành mạnh, gắn kết toàn dân, góp phần xây dựng xã hội bền vững.

Để đảm bảo an ninh tư tưởng phục vụ quá trình xây dựng và phát triển đất nước dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam, trước hết, cần ưu tiên thực hiện một số giải pháp quan trọng sau:

- Tăng cường giáo dục ý thức hệ và nhận thức xã hội để người dân có thể tự nhận diện và phản biện các quan điểm sai lệch. Đổi mới phương pháp giáo

dục chính trị - tư tưởng. Cần đa dạng hóa các phương pháp giáo dục chính trị - tư tưởng trong nhà trường, cơ quan và tổ chức xã hội. Thay vì truyền tải kiến thức một cách đơn điệu, cần kết hợp giữa lý thuyết và thực tiễn để học sinh, sinh viên và công chúng hiểu rõ hơn về tầm quan trọng của an ninh tư tưởng. Cần đảm bảo rằng công tác giáo dục chính trị - tư tưởng không chỉ tập trung vào nội dung lý thuyết mà cần gắn kết với thực tiễn xã hội, nâng cao hiểu biết về các giá trị quốc gia, hệ tư tưởng xã hội chủ nghĩa.

Tiếp tục tăng cường phổ biến rộng rãi, tuyên truyền hiệu quả về chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh. Khuyến khích người dân hiểu rõ nền tảng tư tưởng của Đảng và những giá trị truyền thống, củng cố niềm tự hào dân tộc, giúp xây dựng và củng cố nền tảng tư tưởng vững chắc trong toàn xã hội.

- Phát triển hệ thống truyền thông và truyền tải thông tin chính thống. Các cơ quan báo chí, phát thanh, truyền hình và hệ thống truyền thông chính thống cần được đầu tư để truyền tải thông tin kịp thời, chính xác và hấp dẫn. Đây là cách để người dân có thể dễ dàng tiếp cận thông tin từ nguồn tin cậy.

Có biện pháp quản lý hiệu quả thông tin trên mạng xã hội. Giám sát và quản lý tốt mạng xã hội để hạn chế các thông tin xuyên tạc, gây hoang mang dư luận. Kiểm soát nghiêm ngặt về việc lan truyền tin giả, tin xấu, đồng thời đảm bảo quyền tự do ngôn luận trong giới hạn không gây hại cho an ninh tư tưởng. Tạo điều kiện để người dân tự do ngôn luận trong khuôn khổ, giúp họ cảm thấy được lắng nghe.

Phát triển an ninh mạng và kiểm soát thông tin trên mạng xã hội để hạn chế tác động từ tin giả và các hoạt động chiến tranh thông tin. Nâng cao khả năng phòng chống chiến tranh tâm lý và thông tin xấu độc, đặc biệt là từ các tổ chức, cá nhân có động cơ chống phá Đảng và Nhà nước. Tổ chức các đội ngũ chuyên nghiệp để rà soát, phản biện kịp thời các thông tin độc hại và ngăn chặn các âm mưu tuyên truyền, phá hoại từ các thế lực thù địch.

- Đẩy mạnh phát triển kinh tế xã hội gắn với cải thiện đời sống văn hóa và tinh thần của nhân dân. Đảm bảo mọi người dân đều được hưởng lợi từ sự phát triển này, góp phần giảm chênh lệch giàu nghèo, hạn chế các mâu thuẫn xã hội. Đảm bảo mọi người dân đều được tiếp cận các cơ hội phát triển công bằng để tạo sự đồng thuận cao trong xã hội. Nâng cao nhận

thức về công bằng xã hội và trách nhiệm xã hội để tránh các nguy cơ bất mãn và suy giảm niềm tin vào hệ thống chính trị và xã hội.

Khuyến khích sáng tạo và đổi mới trong văn hóa nghệ thuật. Khai thác các giá trị văn hóa nghệ thuật chân - thiện - mỹ, giàu tính nhân ái, nhân văn để tạo ra những sản phẩm văn hóa lành mạnh, truyền cảm hứng và cổ vũ tình cảm yêu nước. Phát huy giá trị của văn hóa nghệ thuật trong việc lan tỏa tư tưởng tích cực, kết nối cộng đồng và giữ gìn bản sắc dân tộc. Cân bằng giữa hội nhập quốc tế và bảo tồn bản sắc dân tộc nhằm duy trì và phát huy giá trị truyền thống, đồng thời tiếp thu những điều tích cực từ các nền văn hóa khác.

- Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng và hiệu lực quản lý của Nhà nước. Đẩy mạnh công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng để đảm bảo đội ngũ lãnh đạo có đủ tâm, đủ tầm định hướng và thực hiện chính sách một cách hiệu quả, minh bạch. Không ngừng củng cố và tăng cường phẩm chất và năng lực của đội ngũ cán bộ các cấp của Đảng vừa có bản lĩnh chính trị vững vàng, vừa có đủ uy tín và khả năng lãnh đạo, từ đó tạo được lòng tin trong nhân dân và nâng cao hiệu quả công tác lãnh đạo.

Cải cách hành chính và minh bạch hóa chính sách để đảm bảo mọi chính sách được minh bạch và dễ hiểu để người dân tin tưởng và thực thi. Giảm thiểu sự phức tạp trong các thủ tục hành chính và đảm bảo các chính sách được công khai minh bạch, tạo điều kiện cho người dân hiểu rõ và tin tưởng vào các quyết định của Đảng và Nhà nước.

Tăng cường quản lý xã hội bằng pháp luật, xây dựng hành lang pháp lý vững chắc để xử lý các hành vi vi phạm an ninh tư tưởng, ngăn chặn các hoạt động tuyên truyền sai lệch, bóp méo, xuyên tạc. Hệ thống pháp luật và chính sách phải đảm bảo có đủ công cụ để xử lý các hành vi đe dọa an ninh tư tưởng, ngăn chặn và xử lý kịp thời các vi phạm pháp luật liên quan.

5. Một đất nước bảo đảm an ninh tư tưởng sẽ có nền tảng vững chắc để phát triển bền vững. Đây là yếu tố quan trọng giúp bảo vệ và phát triển quốc gia, là nền tảng không thể thiếu cho một xã hội ổn định và phát triển, đồng thời giữ vững định hướng xã hội chủ nghĩa của Việt Nam.

Để bảo vệ an ninh tư tưởng và duy trì ổn định

xã hội, phục vụ cho sự nghiệp xây dựng và phát triển đất nước thì một trong những yếu tố quan trọng và vô cùng cần thiết là phải tạo được sự đồng lòng, đoàn kết của toàn xã hội, với sự gắn bó chặt chẽ giữa Đảng, Nhà nước và nhân dân.

Việc nhận diện đúng, dự báo sớm các yếu tố tác động đến an ninh tư tưởng sẽ giúp Việt Nam có các chính sách phù hợp, kịp thời để bảo vệ và duy trì sự ổn định, đoàn kết xã hội, củng cố niềm tin của người dân vào con đường phát triển đất nước. Mỗi công dân cần nhận thức và hành động có trách nhiệm, góp phần xây dựng nền tảng tư tưởng vững chắc cho một Việt Nam phát triển và bền vững.

Bảo đảm an ninh tư tưởng trong bối cảnh hội nhập quốc tế sâu rộng là một nhiệm vụ phức tạp và đầy thách thức. Tuy nhiên, với sự phối hợp của nhiều lực lượng và sự tham gia tích cực của nhân dân, Việt Nam hoàn toàn có thể xây dựng một nền tảng tư tưởng vững chắc. Những giải pháp từ công tác giáo dục, kiểm soát thông tin, phát huy vai trò của các tổ chức đoàn thể cho đến củng cố đội ngũ cán bộ đều là những yếu tố cần thiết để bảo đảm an ninh tư tưởng, giữ vững ổn định chính trị và phát triển bền vững cho đất nước trong bối cảnh toàn cầu hóa.

Nâng cao hiệu quả đấu tranh trên địa hạt tư tưởng là nhiệm vụ cấp thiết, cần sự tham gia của toàn bộ hệ thống chính trị, các cơ quan chức năng và cộng đồng. Với những giải pháp đồng bộ và hiệu quả, Việt Nam có thể đảm bảo một nền tảng tư tưởng vững chắc, tạo dựng niềm tin của nhân dân và góp phần giữ vững nền an ninh chính trị, xã hội./

(1) Đảng Cộng sản Việt Nam (2011), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI*, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, tr.88.

(2) Bộ Chính trị, Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa XII), Nghị quyết số 35-NQ/TW, *Về tăng cường bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trong tình hình mới*, Hà Nội, ngày 22/10/2018, tr.2.

(3), (4), (5) Đảng Cộng sản Việt Nam (2021), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, T.1, tr.109,183,108.